

Dějiny úpolových sportů

Úpolové sporty
ve světovém sportovním hnutí

Úpolové sporty na starořeckých olympijských hrách

708 př. n.l., 18. hry	palé (zápas) palé jako součást pentatlonu (pětiboje)
688 př.n.l., 23. hry	pigmé (box)
648 př.n.l., 33. hry	pankration (všeboj)

Olympijské hnutí

- ☛ Mezinárodní olympijský výbor (IOC)
- ☛ Organizační výbory olympijských her
- ☛ Národní olympijské výbory
- ☛ Mezinárodní federace
- ☛ Národní organizace
- ☛ Kluby
- ☛ Samotní sportovci

V současnosti v programu OH

Šerm (1896)

Zápas (1896)

Box (1904)

Džúdó (1964)

Taekwondo (2000)

Úpolové sporty na novodobých olympijských hrách

	Šerm	Zápas	Přetahování lanem	Box	Džúdó	Taekwondo
1896 Atény						
1900 Paříž						
1904 St. Louis						
1908 Londýn						
1912 Stockholm						
1920 Antverpy						
1924 Paříž	xxxxxxx					
1928 Amsterdam	xxxxxxx					
1932 Los Angeles	xxxxxxx					
1936 Berlín	xxxxxxx					
1948 Londýn	xxxxxxx					
1952 Helsinky	xxxxxxx					
1956 Melbourne	xxxxxxx					
1960 Řím	xxxxxxx					
1964 Tokio	xxxxxxx					
1968 Mexiko	xxxxxxx					
1972 Mnichov	xxxxxxx					
1976 Montreal	xxxxxxx					
1980 Moskva	xxxxxxx					
1984 Los Angeles	Xxxxxxx					
1988 Soul	Xxxxxxx					
1992 Barcelona	Xxxxxxx				xxxxxxx	
1996 Atlanta	Xxxxxxx				xxxxxxx	
2000 Sydney	Xxxxxxx				xxxxxxx	Xxxxxxx
2004 Atény	Xxxxxxx	xxxxxxx			Xxxxxxx	xxxxxxx
2008 Peking	Xxxxxxx	xxxxxxx			Xxxxxxx	xxxxxxx
2012 Londýn	Xxxxxxx	xxxxxxx		Xxxxxxx	Xxxxxxx	xxxxxxx

Otázky k ženským úpolovým disciplínám

- ▣ Jaká je historie ženských úpolových disciplín na OH?
- ▣ Co zjistíme z porovnání ženských a mužských disciplín?
- ▣ Jaká je současná situace a co očekáváme v budoucnosti?

Ženské úpolové disciplíny

- ☑ Šerm (fleret), 1924, Paris
- ☑ Džúdó, 1992, Barcelona
- ☑ Taekwondo, 2000, Sydney
- ☑ Zápas, 2004, Athens

Časový odstup zařazení ženských a mužských úpolových disciplín

	šerm	zápas	Džúdó	taekwondo	box
soutěže mužů	1896	1896	1964	2000	1904
soutěže žen	1924	2004	1992	2000	2012
časový posun	28	108	28	0	108

Ženské úpolové disciplíny

- ☛ Olympijské disciplíny jsou pouze soubojové. Byly jako sportovní disciplíny vytvořeny muži pro muže.
- ☛ Otázka zařazení nesoubojových disciplín umožňujících hodnocení estetiky pohybu, uměleckého dojmu, plynulosti pohybu atd.:
  - Taekwondo (poomse)
  - karate (kata)
  - wushu (taolu)

Uznané IOC, ale nezařazené

Karate (World Karate Federation, WKF).

Přetahování lanem (Tug of War International Federation, TWIF)

Sumó (International Sumó Federation, ISF)

Wušu (International Wushu Federation, IWF)

Světové hry – předsíň OH

- ☛ Každé 4 roky, rok po OH (2013, Cali, Kolumbia)
- ☛ organizuje Mezinárodní sdružení světových her (International World Games Association, IWGA)
- ☛ pod patronátem Mezinárodního olympijského výboru (IOC)
- ☛ V současnosti 32 sportů

Úpolové sporty v programu WG

Aikidó

Džúdžucu

Karate

Přetahování lanem

Sumó

Wušu

Formy úpolových sportů

individuální souboj dvou soupeřů s využitím:

technik hodů, držení apod. v boji v postoji i na zemi (džúdó, zápas, sumó)

technik úderů/kopů (box, karate (kumite), taekwondo)

technik úderů/kopů a hodů, držení atd. (wušu (sanšou))

technik se zbraněmi (šerm)

skupinový souboj dvou družstev (přetahování lanem)

ukázky technik úpolového sportu se zbraněmi nebo beze zbraní:

individuální (karate (kata), wušu (taolu))

skupinové (karate, wušu)

Původ úpolových sportů

- ☒ evropské (přetahování lanem, šerm)
- ☒ evroamerické (box, zápas)
- ☒ asijské:
  - japonské (džúdó, karate, sumó)
  - korejské (taekwondo)
  - čínské (wušu)

Paralympijské úpolové sporty

Šerm vozíčkářů (1960)

Džúdó pro zrakově postižené (1988)

Světové úpolové hry SportAccord

 [SportAccord World Combat Games](#)

 SportAccord

- nástupnická organizace General Association of International Sports Federations (GAISF)
- Sdružuje různé olympijské i neolympijské sporty

Světové úpolové hry

- ❏ **Aikidó**, reprezentováno Mezinárodní federací aikidó (International aikido federation, IAF)
- ❏ **Box**, reprezentován Mezinárodní asociací boxu (International Boxing Association, AIBA)
- ❏ **Džúdó**, reprezentováno Mezinárodní federací džúdó (International judo federation, IJF)
- ❏ **Džúdžucu**, reprezentováno mezinárodní federací džúdžucu (**Ju-Jitsu International Federation, JJIF**)
- ❏ **Karate**, reprezentováno Světovou federací karate (World karate federation, WKF)
- ❏ **Kendó**, reprezentováno Mezinárodní federací kendó (International Kendo Federation, FIK)
- ❏ **Kickbox**, reprezentován Světovou asociací kickboxerských organizací (World Association of Kickboxing Organizations, WAKO)
- ❏ **Muaythai**, reprezentován Mezinárodní federací amatérského muaythai (International Federation of Muaythai Amateur IFMA)
- ❏ **Sambo**, reprezentováno Mezinárodní federací amatérského sambo (International Federation of Amateur Sambo, FIAS)
- ❏ **Savate**, reprezentováno Mezinárodní federací savate (Fédération internationale de savate, F.I.Sav.)
- ❏ **Sumó**, reprezentováno Mezinárodní federací sumó (International Sumó Federation, ISF)
- ❏ **Šerm**, reprezentován Mezinárodní šermiřskou federací (Fédération internationale d'escrime, FIE]
- ❏ **Taekwondo**, reprezentováno Mezinárodní federací taekwondo (World Taekwondo Federation, WTF)
- ❏ **Wušu**, reprezentováno Mezinárodní federací wušu (International Wushu Federation)
- ❏ **Zápas**, reprezentován Mezinárodní federací přidružených stylů zápasu (International Federation of Associated Wrestling Styles, FILA)

International Martial Arts Games

 <http://www.games2011.org/#/main>

Seminární práce

- 1000-1200 slov
- Zpracování vybraných částí dějin úpolového sportu podle zadání
- V učebních materiálech předmětu
- Template „A“
- Template „B“

Template „A“

☞ **Raný vývoj a prameny**

- Z jakých bojových umění se úpolový sport vyvinul, v jakém období, za jakých okolností a z jakých důvodů?

☞ **Zakladatel**

- Jaká osobnost (osobnosti) stála za vytvořením úpolového sportu? Jaká je osobní historie zakladatele?

☞ **Významné osobnosti**

- Vyberte 2-3 nejvýznamnější osobnosti v mezinárodním kontextu.

☞ **České významné osobnosti**

- Vyberte 2-3 nejvýznamnější osobnosti v národním kontextu.

☞ **Referenční seznam**

- Uveďte všechny použité zdroje. Zápis provedte v normě APA.

Template „B“

☞ **Pravidla a jejich vývoj**

- Podle jakých pravidel se v úpolovém sportu soutěží? Jaké jsou hlavní mezníky ve vývoji pravidel?

☞ **System mezinárodních soutěží**

- Jaké mezinárodní soutěže jsou v úpolovém sportu pořádány, jaká je jejich historie? (především ME, MS, OH, SH, SUH SportAccord)

☞ **Mezinárodní organizace a jejich vývoj**

- Kdy a kde vznikla mezinárodní organizace? Jaké probíhaly až do současnosti změny?

☞ **Národní organizace a jejich vývoj**

- Kdy a za jakých okolností vznikla mezinárodní organizace? Jaké probíhaly až do současnosti změny?

☞ **Referenční seznam**

- Uveďte všechny použité zdroje. Zápis proveďte v normě APA.